Ügyiratszám: 111/P/2009-3.

Tisztelt ([…])!

Beadványában a könyvviteli szolgáltatást végzők nyilvántartásával és a benne szereplő személyes adatok nyilvánosságra hozatalával kapcsolatban fogalmazta meg észrevételeit és kíván álláspontomról tájékozódni. Kérelmére az alábbi tájékoztatást adom:

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 2. § 1. pontja értelmében személyes adat bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. E törvény 2. § 9. pontja alapján az adatokon végzett egyéb műveletek mellett azok nyilvánosságra hozatala is adatkezelésnek minősül. Az Avtv. 3. § (1) bekezdése alapján személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárult, vagy törvény azt elrendeli. E jogszabályhely (4) bekezdése szerint pedig törvény közérdekből – az adatok körének kifejezett megjelölésével – elrendelheti a személyes adat nyilvánosságra hozatalát.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Sztv.) 151. §-a előírja, hogy a könyvviteli szolgáltatást végzőkről nyilvántartást kell vezetni. A könyvviteli szolgáltatást végzők nyilvántartása tartalmazza a nyilvántartásba felvettek

a) regisztrálási számát,

b) nevét, születési nevét,

c) címét (irányítószám, helység, utca, házszám),

d) születési helyét és idejét,

e) anyja születési nevét,

f) igazolványa számát, az igazolvány kiadásának időpontját,

g) szakképesítését (mérlegképes könyvelői képesítésnél a szakot is), illetve a nyilvántartásba vétel szempontjából mérlegképes könyvelői képesítésnek elismert szakirányú egyetemi, főiskolai végzettségét,

h) g) pont szerinti szakképesítését, végzettségét igazoló oklevél, bizonyítvány számát, a kiállító intézmény nevét, a kiállítás keltét,

i) regisztráláshoz előírt számviteli, pénzügyi, ellenőrzési gyakorlata éveinek számát, valamint azt a munkakört, amelyben a szakmai gyakorlatot jellemzően megszerezték,

j) regisztrálási szakterületét, valamint

k) a regisztrálást követően a szakmai továbbképzésben való igazolt részvételt.

A könyvviteli szolgáltatást végzők nyilvántartása tartalmazhatja, a könyvviteli szolgáltatást végző önkéntes adatszolgáltatása alapján a nyilvántartásba felvettek

a) telefonszámát,

b) elektronikus elérhetőségét,

c) könyvviteli szolgáltatás végzésénél hasznosítható egyéb szakképesítéseit, ezen képesítéseket igazoló oklevél, bizonyítvány számát, a kiállító nevét, a kiállítás keltét,

d) államilag elismert idegennyelv-tudását igazoló, eredményes nyelvvizsga (nyelvvizsgák) típusát, valamint fokozatát.

Az Sztv. 151. § (10) bekezdése előírja, hogy a nyilvántartásba vett könyvviteli szolgáltatás végzésére jogosult természetes személy regisztrálási száma, igazolványszáma, neve, címe, hozzájárulása esetén egyéb, a nyilvántartásban szereplő adata nyilvános, azokról bárki tájékoztatást kaphat. A (10) bekezdésben foglaltakra tekintettel a nyilvántartásba vételt végző szervezet a tárgyévben nyilvántartásba vett természetes személyek regisztrálási számát, nevét, címét, valamint a nyilvántartásba vettek adataiban bekövetkezett változásokat a Magyar Közlöny mellékletében és a Pénzügyi Közlönyben évente közzéteszi, továbbá internetes honlapján valamennyi nyilvántartásba vett természetes személy előbbi adatait, valamint minden olyan egyéb adatot, amelynek nyilvánosságához az érintett természetes személy hozzájárult, nyilvánosságra hoz, és biztosítja, hogy a nyilvános adatokról a nyilvántartásba vételt végző szervezettől bárki tájékoztatást kapjon. Az Sztv. 151. § (13) bekezdése szerint a nyilvántartásból törölt természetes személyek adatait a nyilvántartásba vételt végző szervezet a törlést követő 10 évig köteles megőrizni.

Megítélésem szerint a könyvviteli szolgáltatást végzők személyes adatainak az Sztv.-vel elrendelt nyilvánosságra hozatala jogszerű, ugyanakkor a nyilvánosságra hozatal jelenlegi módját nem tartom jó megoldásnak. Önmagában ugyanis az a tény, hogy legitim célok elérése érdekében a címjegyzék nyilvánosságát a PM biztosítja, nem jelentheti azt, hogy az adatlekérdezést követően az adatokat bármely célra fel lehetne használni. A nyilvánosságra hozott személyes adatok vonatkozásában is maradéktalanul érvényesíteni kell az Avtv. célhoz kötöttsége elvét, ennek szellemében pedig a könyvviteli szolgáltatást végzők nyilvántartásában szereplő személyes adatok sem használhatók fel közvetlen üzletszerzési célra vagy pl. politikai marketing céljára, hiszen az ilyen jellegű adatfelhasználás nem összeegyeztethető azzal a céllal és jogalkotói szándékkal, melynek érdekében az adatbázist létrehozták. Noha a céltól eltérő adatfelhasználás tilalmára a honlap külön is felhívja a figyelmet, ettől még ténylegesen nem gátolja a jogellenes adatkezelés lehetőségét.

A Pénzügyminisztérium a közelmúltban küldte meg hivatalomnak "*a könyvviteli szolgáltatást végzők nyilvántartásba vételéről szóló 93/2002. (V. 5.) Korm. rendelet módosításáról*" címet viselő előterjesztés tervezetét. Ebben egyebek mellett javasoltam a szabályozás kiegészítését egy olyan rendelkezéssel, mely előírná, hogy a nyilvánosságra hozatal során informatikai eszközök alkalmazásával zárják ki az adatbázisnak a Sztv. 151. § (3) bekezdésben meghatározott céltól eltérő használatát. Magam ugyanis a teljes névsor nyilvánosságra hozatala helyett egy olyan megoldást tartok ideálisnak, ahol gépi lekérdezés révén tájékozódhatnának a polgárok arról, hogy a nevezett mérlegképes könyvelő szerepel-e és ha igen milyen adatokkal a nyilvántartásban.

Adatvédelmi problémáival forduljon hozzám továbbra is bizalommal.

Budapest, 2009. június 10.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András